

عنوان فر آیند:

تدوین آموزش بالینی پرستاری در فوریتها جهت دانشجویان پرستاری

صاحبان فر آیند:

طاهره توفیقیان، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار
فاطمه رهنمای رهسپار، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

محل اجرای فر آیند:

دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، پایگاه های اورژانس ۱۱۵

نام دانشگاه:

دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

گروه فر آیندی:

دانشجویان پسر ترم هشت پرستاری دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

تاریخ اجرا (مدت اجرای فر آیند):

شروع از نیمسال اول ۸۷-۸۸ - در حال حاضر اجرا ادامه دارد

مقدمه (هدف و اهداف اختصاصی):

امروزه بحرانها به صورت بخش جدایی ناپذیر و طبیعی حیات سازمان ها و جوامع در آمده اند و دیگر ویژگی غیر عادی، کمیاب و اتفاقی برای جامعه جهانی تلقی نمی شوند بلکه در تار و پود جوامع مدرن رخنه کرده اند. متأسفانه پژوهش هایی که در سالهای اخیر در مورد پیامد ها و خسارات گسترده جهانی و مالی بحران ها و حوادث اورژانسی در برخی کشور های جهان انجام گرفته نمایانگر این است که آمادگی مقابله با این شرایط وجود نداشته و یا مقابله با آنها بطور غیر موثر و غیر عملی انجام گرفته است، افزون بر این مدیریت این حوادث، مدیریت ناشایسته، نا آزموده و آموزش ندیده بوده است. همچنین مطالعات صورت گرفته حاکی از آن است که بیشترین سالهای از دست رفته عمر انسانها بدلیل عوارض ناشی از بروز حوادث غیر مترقبه است و ارائه مراقبت های فوری پزشکی می تواند در پیشگیری از مرگ مصدومین این اتفاقات موثر واقع شود لذا برنامه ریزی در

خصوص ارتقا و بهبود مستمر کیفیت خدمات درمانی در مواقع بروز حوادث غیر مترقبه امری حیاتی و ارزشمند محسوب می شود.

با عنایت به اینکه کادر پرستاری از اعضای اصلی تیم مدیریت بحران و ارائه کنندگان خدمات در کلیه مراحل بروز بحران در هر منطقه و وسیع ترین طیف در خط مقدم مقابله با حوادث غیر مترقبه می باشند ضرورت دارد که این گروه از آمادگی و توانایی علمی و عملی بالایی جهت مواجهه با این موقعیت ها برخوردار بوده و آموزش های لازم در این زمینه را به بهترین شکل ممکن فرا بگیرند. که این موضوع مکررا در کنگره ها و همایش های داخلی و خارجی مورد تاکید قرار گرفته و جهت ارتقا کیفیت خدمات ارائه شده توسط پرستاران در شرایط اورژانسی راه حل ها و پیشنهادات سازنده از سوی دست اندرکاران این رشته در خواست گردیده است.

بدین منظور در بررسی سر فصل دروس ارائه شده از سوی وزارت بهداشت و درمان جهت گروه پرستاری، ملاحظه گردید واحد درسی اختصاصی برای مشاهده و تمرین عملی و حضور دانشجویان در شرایط اورژانسی و بحران ها و انجام اقدامات لازم گنجانده نشده است و نیز با بررسی های انجام شده مشخص گردید که در هیچ دانشکده پرستاری واحد درسی "پرستاری در فوریت ها" بصورت کارآموزی ارائه نشده و فقط بصورت پراتیکی و تئوری در کلاس ها و Skilllab ها مطالب به دانشجویان ارائه می شود حال آنکه یکی از محیط های کاری که یک پرستار مرد می تواند در آنجا مشغول به کار شود، اورژانسهای ۱۱۵ می باشد و مکررا مشاهده می گردد که این دانشجویان بدون اینکه با این محیط مواجه شده و با نحوه کار اورژانسها آشنا باشند، در این محیط ها مشغول به کار گردیده و عملا واحد کارآموزی خود را با شروع کار خود در این محیط ها می گذرانند که این مسئله نشان دهنده اهمیت این موضوع است که باید واحد درسی "کارآموزی در بحران ها و حوادث" در دروس پرستاری گنجانده شود. لذا با توجه به موارد فوق بر آن شدیم تا این فرآیند را جهت نیل به اهداف اختصاصی ذیل جهت دانشجویان پرستاری اجرا نماییم:

- ۱- بالا بردن آگاهی های کلی برای مقابله با بحران و شرایط اورژانسی.
- ۲- افزایش توانمندی پرستاران جهت همکاری با سایر ارگانهای امدادی حاضر در صحنه حوادث .
- ۳- افزایش توانمندی علمی و عملی پرستاران برای ارائه خدمات درمانی اورژانسی در حوادث و فوریتهای پزشکی.
- ۴- افزایش توانمندی مدیریتی پرستاران جهت مدیریت در فوریتهای پزشکی.
- ۵- آشنایی علمی پرستاران با اصول تریاژ مصدومین جهت بهره برداری در حوادث و فوریتهای پزشکی.
- ۶- افزایش توانمندی های ارتباطی پرستاران جهت برقراری ارتباط درمانی مناسب با مصدومین و مددجویان
- ۷- افزایش توانمندی پرستاران جهت استفاده از حداقل امکانات برای نجات جان مصدومین.

روش اجرا:

به منظور نیل به اهداف فوق و آمادگی و یادگیری موثر پرستاران در مواجهه با بحران ها و فوریت های پرستاری و نیز با توجه به اینکه دانشجویان پرستاری فقط دو واحد درس "پرستاری در فوریت ها" را بصورت تئوری می گذرانند و هیچ واحد کارآموزی برای این درس در نظر نگرفته نشده است، بر آن شدیم تا با نگرشی بر آرایش واحدی دروس پرستاری ، بتوانیم این درس را بصورت کارآموزی و در محیط ۱۱۵ بگنجانیم . بنابراین جلسات متعددی با اعضای هیئت علمی گروه پرستاری برگزار گردید و پس از بحث و تبادل نظر در این زمینه تصمیم بر آن شد که در " کارآموزی در عرصه " دانشجویان پسر ترم ۸ پرستاری به جای تکرار بعضی از بخش های بیمارستان ، کارآموزی در پایگاههای اورژانس ۱۱۵ گذاشته شود. لذا این دانشجویان گروه بندی شده و به مدت ۱۰ روز هر گروه در پایگاههای ۱۱۵ مستقر گردیدند . در این پایگاهها ، دانشجویان زیر نظر کادر ۱۱۵ و با نظارت مربی مربوطه با نحوه کار اپراتور ۱۱۵ ، نحوه اعزام به محل و نحوه انجام اقدامات در محل بطور بالینی و عملی آشنا شده و اقدامات لازم را انجام می دادند.

نتایج و پیامدهای اجرای فرآیند:

پس از اتمام دوره کارآموزی با نظر سنجی از دانشجویانی که این دوره را گذرانده بودند، نتایج نشان داد که صد درصد دانشجویان از گذراندن چنین کارآموزی رضایت کامل داشته و همگی تمایل به ادامه این برنامه برای سایر دانشجویان بودند. ارزیابی اطلاعات و مهارت‌های این دانشجویان توسط مربیان مربوطه نشان داد این گروه در مقایسه با دانشجویان دختر همکلاسی خود از توانایی و مهارت بهتری در برخورد با شرایط اورژانسی برخوردار بوده و از روش‌های حل مسأله قوی‌تری جهت مواجهه با این بیماران در شرایطی نظیر اورژانس‌های بیمارستانی استفاده می‌کردند.

پیامدهای اجرایی فرآیند:

با اجرای این فرآیند انتظار می‌رود دانشجویان پس از فراغت از تحصیل آمادگی کامل و توانمندی لازم جهت ارائه فوریتهای درمانی در هر شرایطی را داشته باشند. همچنین از پتانسیل ایجاد شده در این گروه میتوان در بحران‌های احتمالی استفاده کرد علاوه بر آن این پرستاران توانایی و مهارت لازم را جهت ایجاد ارتباط‌های موثر با بیماران را بدست آورده که هم در زمینه شغلی و هم در بحران‌های احتمالی میتواند مورد استفاده قرار گیرد.

سطح اثر گذاری:

انتظار می‌رود با اجرای این فرآیند جهت کلیه دانشجویان پسر در حال تحصیل در رشته پرستاری در تمامی دانشکده‌های پرستاری کشور، فارغ‌تحصیلان این رشته توانمندی لازم جهت ارائه فوریتهای مراقبتی را در اولین فرصت پیدا کرده و از این پتانسیل در سطح کشوری و در بحران‌های احتمالی و حوادث و فوریت‌های اورژانسی بهره‌برداری می‌گردد.

۱۲- نتیجه‌گیری شامل چالش‌ها و مشکلات اجرایی فرآیند:

۱۳- تاییدیه‌های مربوطه: